

ОРГАНІЧНІ ПРОДУКТИ: РЕАЛЬНІСТЬ ЧИ МОДНИЙ БРЕНД

Ас. Каф. Менеджменту Тіхонова Н.О.

Національний університет харчових технологій

Сьогодні модно бути здоровим. Люди у всьому світі масово займаються фітнесом, активно борються з курінням, відвідують СПА салони та вживають у їжу органічні продукти, які вважаються найбільш корисними для людини та безпечними для навколишнього середовища за рахунок того, що при їх вирощуванні не застосовуються пестициди, хімічні добрива та генетично модифіковані продукти. Але небагато хто з них замислюється над тим, що таке органічні продукти, і чи дійсно вони більш корисні для організму, ніж звичайні – неорганічні. Чи, можливо, це модний тренд? А ринок органічної продукції – це індустрія з оборотами в мільярди доларів, яка базується на бездумній, заснованій на рекламі і моді, згоді покупців переплачувати за відчуття того, що вони вкладають кошти у щось корисне. Наприклад у Великобританії оборот індустрії органічних продуктів складає приблизно 2 мільярди фунтів в рік. [1]

Тим часом у світі поширюється рух противників органічного виробництва. Директор Центру глобальних продовольчих проблем Інституту Хадсона Алекс Евері вважає, що масовий перехід сільського господарства на органічне виробництво лише заглибить проблему голоду на планеті, не поліпшуючи якості сільськогосподарської продукції. Про це він говорить в своїй книзі «Правда про органічну їжу».[2] На підтвердження своєї думки, автор приводить низку фактів, які розвіюють оптимістичні прогнози прихильників органічної їжі. Наприклад:

- вчені Данії на замовлення Датської влади провели дослідження і з'ясували, що при переведенні всього сільського господарства Данії на органічне виробництво, падіння сільхозвиробництва складе 47%, а для отримання органічних добрив потрібно на 30% скоротити площі, які сьогодні зайняті зерновими та на 70% ті, що зайняті під посів картоплі. Площі ж задіяні під луки навпаки зростуть на 160 %.

- Якщо розглядати проблему у світовому масштабі, то для заміни всіх азотних добрив на органічні потрібно збільшити поголів'я крупної рогатої худоби до 6 мільярдів голів, тоді як сьогодні воно нараховує лише 1.6 мільярда. Для їх утримання людство буде вимушене зрубати всі ліси на планеті. За статистикою корови, що пасуться на луках потребують у 3 рази більше пасовищ на одиницю виробленого м'яса, ніж ті, що вигодовуються зерном. Крім того вони виробляють на 43% більше метану, що сприяє глобальному потеплінню на планеті.[3]

- Для вирощування рослин та захисту їх від шкідників в органічному виробництві дозволено застосування лише органічних добрив та засобів боротьби зі шкідниками. Але багато з них є більш токсичними ніж їх аналоги неорганічного походження. Наприклад грибокві захворювання рослин лікують речовинами, до складу яких входить мідь. На відміну від сучасних пестицидів, що повністю розкладаються в ґрунті, мідь залишається назавжди і є небезпечною для здоров'я людини. Крім цього органічних добрив та «пестицидів» потрібно в рази більше, бо вони менш ефективні. Тому частота застосування та концентрація таких речовин в продуктах та ґрунті в 3 -10 разів вища, що негативно впливає на стан навколишнього середовища та здоров'я людини. З іншого боку сільгоспхімія сьогодні досягла великих успіхів. Ядохімікати та хімічні добрива вносяться у мізерних об'ємах та з великими проміжками у часі, що дозволяє мінімізувати негативний вплив цих речовин при отриманні стійкого позитивного ефекту.[4]

- Вирощування рапсу на біопаливо виснажує та спустошує землі на яких він росте. І якщо навіть пустити на ці цілі 25% всіх сільгосп угідь то ми зможемо замінити біопаливом лише 10% нафти, що сьогодні споживається світом.

- Для посадки органічної картоплі потрібно більше енергії, а її врожай все рівно в 2.5 рази нижчий. Теплиці для вирощування органічних овочів в Британії в три рази більше забруднюють навколишнє середовище, заражені шкідливими бактеріями і потребують у 4 рази більше води, ніж звичайні поля.

- Найродючішими вважаються землі у верхньому шарі, яких велика кількість бактерій та черв'яків. При обробці земель органічним способом за допомогою плугу руйнується саме цей дорогоцінний верхній шар. Сучасний гербіцидний спосіб обробки земель, навпаки зберігає його та його мешканців.[5]

- Органічний спосіб ведення господарства є – неетичним. Він не дає можливості нагодувати все населення планети, через невелику врожайність, але при цьому він набагато більш витратний за рахунок не тільки ручної праці, а і природних ресурсів.

Аналогічних висновків дійшли британські вчені, провівши наймасштабніше дослідження у сфері харчування. Експерти Лондонської школи гігієни та тропічної медицини проаналізували 52471 статтю опубліковану з 1958 року та присвячені органічній їжі, та співставили дані отримані в процесі лабораторних експериментів. В результаті проведених дослідів британські вчені не виявили суттєвих розбіжностей у вмісті поживних речовин в органічних продуктах, та продуктах звичайного виробництва. Незначні розбіжності зареєстровані лише за трьома показниками: в органічній їжі відзначено більший вміст азоту, але менший вміст фосфору та менша кислотність. Що стосується співставлення поживних властивостей м'яса, то розбіжностей не було знайдено за жодним показником. Тобто органічна їжа не відрізняється від звичайної з точки зору корисності для здоров'я. Результати дослідження, яке було проспонсовано британською владою та Управлінням стандартизації продовольства Великобританії, опубліковані в журналі *American Journal of Clinical Nutrition* та газеті *The Times*. [6]

І поки вчені світу сперечаються в приводу корисності органічних продуктів, обирати платити чи не платити більше все одно залишається звичайним споживачам. А як відомо проблема вибору найважкіша з проблем.

Література

1. Закон України “Про органічне виробництво”
2. А. Рингис Органические продукты. Спрос без закона. //Фокус.- 2009.-№23

3. С.Сумленный Зубастая мать природа. // Эксперт.- 2011.- №38
4. Офіційний сайт Федерації органічного руху України, 2011р.
5. Аналітичний департамент УАК <http://agroconf.org>
6. <http://www.time.com/time/>